

УДК 72.012.133.1

Кузнецова Ірина Олексіївна,¹

д.мистецтвознавства, професор

Національний авіаційний університет, Україна

E-mail: theory.practice.design@gmail.com

Колосова Наталія Анатоліївна,² к.і.н., доцент

Київський національний університет культури і мистецтва

E-mail:natalia.kolosova@yahoo.com

Сірак Вікторія Володимирівна³

магістр

Національний авіаційний університет

E-mail:apysta2008@rambler.ru

ПРОЯВИ КОМПОЗИЦІЙНОГО ЕЛЕМЕНТУ «РУХ» В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ АЕРОВОКЗАЛІВ

Анотація: В даній статті було досліджено прояв прямого та не прямого руху в інтер'єрах аеровокзалів світу. Проведений аналіз 1000 зображень інтер'єрів сучасних аеровокзалів по темі визначення прояву руху як композиційного елемента. Виділено три основні риси, що характеризують рух,: трансформуючий (умеблювання), композиційно-динамічний (декорування), світловий (світломузика, світлові ефекти). Виведено у процентному співвідношенні кожен вид прояву руху в інтер'єрах аеровокзалів. В загальному було виявлено, що на цьому етапі рух використовують в дизайн-проектуванні аеровокзалів мінімально, що недостатньо для виявлення художнього образу, який повинен відбивати основну функціональну спрямованість аеровокзалу, - очікування польоту.

Ключові слова: рух, дизайн, динаміка, інтер'єр, аеровокзал, трансформуючий, композиційно-динамічний, світловий

Постановка проблеми. Аеровокзали - порівняно нові типи суспільного будівництва, проте досить стрімко розвиваються у всіх своїх напрямках. Збільшуються площі,

¹ © Кузнецова І.О.

² © Колосова Н.А.

³ © Сірак В.В.

покращується функціональність, ергономічність, інформаційність, та й сам дизайн аеропортів. Аеровокзал – уособлення руху, стрімкі потоки людей, літаків, тому для аеровокзалів характерне використання композиційного елементу руху. Кількість аеровокзалів росте в світі з геометричною прогресією, тому дослідженню проявів руху в інтер'єрах аеровокзалів важливо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. При написанні статті було розглянуто праці на теми, пов'язані з рухом в дизайні та проектуванні аеропортів. Кузнецова І., Сірак В. вивчали рух в дизайні, його види та особливості проявів, дали йому визначення [5]. Ця стаття є продовженням їх наукової роботи по цьому напрямку.

Існує безліч монографій по опису різних аеропортів світу і України зокрема, де серед іншого матеріалу описуються і інтер'єри аеровокзалів без акценту на дизайн [8, 9]. Ряд публікацій пов'язаний з різними напрямами в дизайн - проектування інтер'єрів аеровокзалів. Зеленкова В. провела численні дослідження, визначаючи місце національному і глобалізаційному в інтер'єрах аеровокзалов, окремі дослідження по еволюційної та формотворчої періодизації розвитку аеровокзалів, особливостям використання МАФ в інтер'єрах аеровокзалов [2, 3, 4]; Гурін В., Кузнецова І. розглядали питання використання петриківської розписи при проектуванні аеровокзалу [1]; Кузнецова І. у співавторстві з Анфаловой Д. описали особливості використання стилю футуризм в дизайні інтер'єрів аеровокзалів [7], у співавторстві з Клейн С. - використання об'єктів арт - дизайну в проектуванні інтер'єрів аеровокзалів [6].

Аналіз наукової літератури дозволяє зробити висновки, що не дивлячись на праці, направлені на аналіз композиційних чинників, факторів формоутворення дизайну та архітектури аеровокзалів рух як композиційний елемент в дизайн-проектуванні аеропортів та аеровокзалів не вивчений.

Формулювання цілей статті. Проаналізувати інтер'єри аеровокзалів, визначити в них прояви руху та їх види в дизайні інтер'єрів.

Основна частина. На результаті раніше проаналізованих інтер'єрів було з'ясовано, що рух в дизайні проявляється у вигляді динамічно розташованих елементів, частин інтер'єру, у конструюванні меблів, при створенні освітлення, дії часу. Його особливими критеріями є виразність та абстракція.

Були виявлені такі види руху: трансформуючий (меблі), композиційно-динамічний (декорування, конструктивні), світловий (композиція освітлення, датчики світла) та тривала дія часу (його вплив на предмети інтер'єру). Проте основними та вираженими в дизайні інтер'єрів є три перших види.

Спираючись на цю класифікацію, було розглянуто 1000 зображень інтер'єрів аеровокзалів країн близького сходу, близького зарубіжжя, європейських, американських та українських.

Дизайнер може показати рух, як очікуваний хід об'єкта, використовуючи нечіткі форми меблів, світильників або розмиті краї декорування, облицювання. Рух, зазвичай, проявляється у динамічному розташуванні певних елементів, що мають логічне закінчення, що відрізняє рух від композиційного елементу — динаміки [10]. Як приклад дизайн аеровокзалів США (рис.1.).

Аеропорт ім. Джона
Кеннеді. Нью-Йорк.
США

Ян Хелмут,
О'Хара. Термінал
1. Чикаго. США

А. Ламела, Р. Роджерс
Аеропорт Баракас.
Мадрид. Іспанія

Рис. 1 – Приклади композиційного елементу руху в інтер'єрах аеровокзалів

Першим та найбільш вираженим видом руху є трансформуючий. Трансформація — це здатність змінювати властивості, форму, функції. Трансформуючий вид руху - в основному це меблі, які формують чи доповнюють загальний образ інтер'єру: сидіння, перегородки, столи.

Дослідження показали, що для аеровокзалів цей тип характерний у зонах очікування та рідше в зонах харчування. Зали очікування є різних класів, так і меблі у них відрізняються. В одному випадку мають бути вандалостійкі, ергономічні, прості меблі, в яких використовується найпростіша трансформація. А в іншому - це ергономічні, функціональні, що поєднуються між собою складнішими способами трансформацій – комбінаторними, конструктор, матрешки, ефектом цеглинок. Warren & Mahoney і Studio Pacific Architecture створили в залі очікування аеровокзалу Веллінгтон, що у Новій Зеландії, нестандартну комфортну зону відпочинку з меблями, що комбінаторно поєднані між собою. Меблі розміщені за принципом руху, трансформацій — прилягання, комбінаторики та розміщені по кривих (рис.2).

Warren & Mahoney і Studio Pacific Architecture, Аеропорт, Веллінгтон, Нова Зеландія, 2010р.

Beyer Blinder Belle Architects, Trans World Airlines Аеропорт ім. Джона Кеннеді, Нью-Йорк, США

Рис.2 – Приклади трансформуючого виду руху в інтер'єрах аеровокзалів

Серед тисячі зображень інтер'єрів аеровокзалів, трансформація як вид руху проявляється у 1,5 % всіх інтер'єрів.

Композиційно-динамічний вид руху у інтер'єрі ділиться на дві групи: особливості архітектури та дизайнерський підхід. В першій групі динаміка досягається з-за рахунок використання конструювальних елементів: сходів, вікон, дверних отворів, перегородок, колон, форми стелі та стін. Міжнародний термінал Yokohama дизайнерів FOA - приклад вдалого використання руху як композиційного елементу. Стеля з ламаних конструкцій, що з певним ритмом регресують, переходячи у вихід (рис.3). В другій групі рух досягається простіше, з-за допомогою використання орнаментів, декору, графічних зображень та фактур.

З-за допомогою декорування та підібраних додаткових елементів можна досягти рухливості. Декорування — це найлегший спосіб створення рухомості в дизайні інтер'єрів.

Авіатранспорт стає все більш популярним видом перевезень, тому створенню аеропортів надають величезного значення, як візиток міст, країн. Все більше використовуються динамічні форми та конструкції, що свідчать про розвиток, прогрес, рух (рис.3).

FOA, термінал
Якохама, Японія,
2001

Н. Грімшоу. Аеропорт
Пулково. Санкт-
Петербург. Росія. 2013

А. Ламела, Р.Роджерс.
Аеропорт Баракас.
Мадрид. Іспанія 2010

Рис.3 – Приклади композиційно-динамічного руху в інтер'єрах аеровокзалів

Щодо внутрішнього наповнення аеровокзалів, їм надається не менше значення. Рух прослідковується у більшості приміщеннях аеровокзалу. Геометричні та біоморфні орнаменти, направлені діагональні лінії, що ведуть погляд пасажирів, створюють композиційно-динамічний вид руху.

Було з'ясовано, що композиційно-динамічний вид руху проявляється у 4,3 % інтер'єрів аеровокзалів світу.

Наступним досліджуваним видом руху в дизайн-проекуванні інтер'єрів аеровокзалів є світло. Світло — це важливий фактор у створенні аеропортів та аеровокзалів, так як воно має великий вплив на психофізичний стан людини. Всі аеровокзали добре освітлені, надається перевага максимально природному освітленню. Проте навіть тут рух проявляється у нестандартних рішеннях конструкцій стель, які пропускають світло через отвори, і воно рухається в залежності від доби.

Використання додаткового рухомого освітлення надає транзитним зонам, інформаційним стійкам аеровокзалу іншого характеру. Таке світло доповнює та виділяє потрібні для сприйняття особливості інтер'єру та у випадках аеровокзалу має істотні переваги над натуральним світлом: мобільність, направленість, тривалість, яскравість, колір та межі.

Світло можна використовувати як різнокольорові рухомі ефекти, що зробили в Ян Хелмут в аеровокзалі О'Хара в Чикаго, США. Різнокольорове скло, через яке проходить денне світло, змінюючи кольори, дає іншу тінь, тобто рух.

Світло створює ефект руху в залежності від технологічних та природних умов. Штучне та природне освітлення рівносильні. Прояв такого руху в аеровокзалах зустрічається лише у 1% інтер'єрів.

Таким чином, аналіз світового досвіду 1000 інтер'єрів аеровокзалів на прояв композиційного елементу руху дав невисокі показники.

Висновки. Виявлено, що рух використовують на цьому етапі в дизайн-проекуванні інтер'єров аеровокзалів мінімально (6,8%), що явно недостатньо для виявлення того художнього образу, що відбиває основну функціональну спрямованість аеровокзалу, - очікування польоту,;

композиційно-динамічний (1,5%), трансформуючий (4,3%) та світловий (1%).

Перспективи подальшого дослідження. Подальші дослідження особливостей прояву руха в дизайні аеровокзалів необхідно буде зв'язати з використанням інноваційних технологій, які починають впроваджувати в аеровокзалах.

Література

1. *Гурін В.М.* Петриківський розпис як засіб створення національно ідентифікованого інтер'єру аеровокзалу / Гурін В.М., Кузнецова І.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник. - К., КНУБА, 2010. – Вип. 25. – С. 301-306.
2. *Зеленкова В. А.* Дизайн интерьера и экстерьера аеровокзалов с использованием национальной тематики / В.А. Зеленкова // Синтез дизайна и искусства в образовательном процессе. сб. науч. трудов.- Х: ХДАДМ, 2010. - № 6.- С. 15.
3. *Зеленкова В. А.* Еволюційна та формотворча періодизація розвитку аеровокзалів / В.А. Зеленкова // Вісник ХДАДМ. – Харків, 2013. – № 4. – С. 28 – 31.
4. *Зеленкова В. А.* Малі архітектурні форми в дизайні інтер'єрів аеровокзалів / В. А. Зеленкова // Вісник Національного авіаційного університету. - 2012. - № 3. - С. 119-122.
5. *Кузнецова І.О.* До питання про визначення терміну "Рух в дизайні" / І.О. Кузнецова, В.В. Сірак // Актуальные научные исследования. Теория, практика. Познань, 30.03.15 -31.03.15 / Сборник научных докладов. — Варшава: Diamond trading tour, 2015. – С. 57 - 62.
6. *Кузнецова І.О.* Особливості використання об'єктів арт - дизайну в проектуванні інтер'єрів аеровокзалів / Кузнецова І.О., Клейн С.С.// Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: зб. наук. пр. – Х: ХДАДМ, 2012. –№9. - С.35-39.
7. *Кузнецова І.О.* Естетика стилю футуризм в дизайні інтер'єрів аеровокзалів /Кузнецова І.О., Анфалова Д.В. // Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць. – К.: «Дія», 2013. – Вип.2. – С. 9-14.
8. *Писков М. Г.* Аэровокзальные комплексы аэропортов / М. Г. Писков. – М. : Воздушный транспорт, 1983. – 158 с.
9. *Троценко А.М.* Аеропорти України. – К.: Європейський університет, 2002. – 252 с.
10. *Pipes A.* Foundations of art and design. – London: Laurence King Publishing, 2008.- 272 p.

Анотация

Кузнецова И.А., Колосова Н. А., Сирак В.В. Проявления композиционного элемента "движение" в дизайне интерьеров аэровокзалов. В данной статье были исследованы проявление прямого и не прямого движения в интерьерах аэровокзалов мира. Проведен анализ 1000 изображений интерьеров современных аэровокзалов по теме определения проявления движения как композиционного элемента. Выделены три основные черты, характеризующие движение: трансформирующий (меблировки), композиционно - динамический (декорирования), световой (светомузыка, световые эффекты). Выведен в процентном соотношении каждый вид проявления движения в интерьерах аэровокзалов. В целом было выявлено, что на данном этапе движение используют в дизайн – проектировании интерьеров аэровокзалов минимально, что явно недостаточно для выявления художественного образа, отражающего основную функциональную направленность аэровокзала, – ожидания полета.

Ключевые слова: движение, дизайн, динамика, интерьер, аэровокзал, трансформирующее, композиционно-динамическое, световое.

Abstract

Kuznetsova I., Kolosova N., Sirak V. Manifestations composite element «movement» in the interior design of the terminal. This article was researched manifestation of direct and not direct traffic in the interior of the terminal in the world. Analysis 1000 images of interiors of modern air terminals on the topic of determination of display of motion as a composition element conducted. Three main features characterizing the movement: transforming (furnishings), compositional and dynamic (decoration), light (light, lighting effects). We derive a percentage of each kind of manifestation of the movement in the interior of the terminal. It was educed on the whole, that motion is used in the design of interiors of air terminals minimum on this stage, that not enough for the exposure of image reflecting the basic functional orientation of air terminal, are expectations of flight.

Keywords: motion design, dynamics, interior terminal, transforming, composition-dynamic, light motion.

Стаття надійшла в редакцію 01.02.2017 р.